

A HÁROM DRÁGAKŐ KOLOSTOR

Palik Zita
ELTE-BTK, keleti nyelvek-és kultúrák, japán szakirány
PAZRADB.ELTE
2010/2011 II. félév

A *TRIRATNA*

A szanszkrit *Triratna* szó jelentése három drágakő, más fordításokban három ékkő vagy három menedékként is előfordul. Ez a három dolog az, melyhez a buddhista hívők útmutatásért és menedékért fordulnak. A ceremónia, melyet „menedékkeresésnek” neveznek minden buddhista iskolában megtalálható, és lényege a hívő elkötelezi magát arra, hogy élete elsőszámú irányítójának a buddhista tant, a *Dharmát* tekintse. A menedékkeresés nem egyszeri dolog, sokkal inkább egy visszatérő gyakorlat, a „menedékkereső ima” recitálása. A hívők úgy tartják, ennek a gyakorlatnak a végzésével válhat valaki igazi buddhistává. A három dolog pedig, melyben a buddhisták menedéket keresnek, nem más, mint:

- Buddha – ami jelentheti a történeti Buddhát vagy a buddha természetet egyaránt
- A *Dharma* – a Buddhista tan
- *Sangha* – a buddhista közösség

A Három drágakő a buddhista szellemi elmélkedés gyakorlatai között központi helyet foglal el, nem más ez, mint elmélkedés a Buddha, a *Dharma* és a *Sangha* valódi tulajdonságairól. A *Mahaparinibbana Szútrában* ezeket a „*A Dharma tükrének*” nevezik, mert ez a három dolog az, mely segít a gyakorlónak elérni, hogy elméje olyan legyen akár egy tükör.

Egyes hagyományokban, a Buddha, mint menedék utal a történeti Buddhára, valamint a „tudat teljességére”, más szóval, az egyes személy eredendő tulajdonságainak a teljességére, tökéletességére.

A *Dharma* nem csak Buddha szavait jelentheti, hanem az univerzális törvényt és végső igazságot is.

A *Sangha* pedig nem mást jelent, mint „... a Magasztos tanítványai, akik gyakorolják a jó utat, gyakorolják az egyenes utat, gyakorolják a helyes utat...”¹. Az tehát, hogy menedéket vesznek a Sanghában annyit, tesz, menedéket vesznek a jóban, az egyenesben, az igazban, és tartózkodnak olyan tudatállapotoktól, mint irigység, gyűlölet, harag.

¹ Bhikkhu Bodhi (2000). *The Collected Discourses of the Buddha: A new translation of the Samyutta Nikaya*. Somerville: Wisdom Publications. pp. Sakkasamyutta, Dhajjaggasutta (3), p.319–321

A HÁROM DRÁGAKŐ KOLOSTOROK

A Három drágakő kolostort Korea három legfontosabb buddhista kolostoraként tartják számon, ezek név szerint a Tongdosa, Haeinsa és a Songgwangsa. Egy-egy templom megfelel a buddhista Három drágakő egyikének. Mindhárom templom Dél-Korea területén található, és a világörökség részét képezik.

A Tongdosa mely Dél-Gyeongsang tartományban található, jelenti a Buddhát, a Haeinsa – mely szintén ebben a tartományban van- a *Dharmát* szimbolizálja és végül a Dél-Jeolla tartomány-béli Songgwangsa jelképezi a *Sanghát*.

A legtöbb koreai buddhista templomban a központi, legfontosabb helyet a legnagyobb épület - daeungjeon – foglalja el, itt helyezik el, ugyanis a történeti Buddha és egyéb fontos alakok szobrai. A Három drágakő kolostorokban azonban ez az elv nem érvényesül, ott ugyanis a templomegyüttesek központjában azok az épületek állnak, melyekben a „drágakövek” kapnak helyet. A Tongdosában a fő épület egy sztúpára nyílik. Mint tudjuk, a sztúpa a buddhista építészet egy jellegzetes alakja, melyben a legenda szerint Buddha földi hamvait tárolják. Egy ilyen sztúpa áll a Tongdosa kolostor központjában is. A Haeinsa kolostorban két nagy épület ad helyet a *Tripitaka Koreana* gyűjteménynek, míg a Songgwansában tők épületet is szenteltek a közösség tiszteletére.

TONGDOSA

A Tongdosa kolostor a koreai buddhista Jogye rend kolostora, melyet Kínából való hazatérése után alapított Jajang-yulsa szerzetes, feltehetőleg 646-ban. A kolostor állítólag helyet ad a történeti Buddha

ereklyéinek, többek között egy palástot, egy kolduló edényt és egy csontot is a koponyájából.

A templom túlélte a Silla-királyság bukását és szépen gyarapodott a Goryeo-időszakban², amikor is Korea egyik legnagyobb templomává vált. A 15-ik században, virágzása csúcán feltehetőleg több száz épületnek és több ezer szerzetesnek adott otthont. Azonban ezek legnagyobb része megsemmisült, mikor a 16-ik században japán pusztítás söpört végig a birodalmon, egyetlen épület menekült meg a lángoktól, ezt a 17. század elején újjá is építették.

Gyakran nevezik „Buddha nélküli templomnak”, mivel a kolostoregyüttes területén egyetlen buddhaszobor sem található, ehelyett számos apró szentély található, melyek feltehetőleg Jajang pap ereklyéit tartalmazzák. Több legenda is él a kolostorral kapcsolatban, ezek közül az egyik azt állítja, hogy a Tongdosa alapításakor kilenc sárkány élt nagy tóban.

Jajang felszólította a gonosz sárkányokat, hogy távozzanak, s mikor azok megtagadták, ő egy kínai írásjegyekkel teleírt lapot az ég felé dobott, majd botjával a tóba csapott. A víz forrni kezdett, három sárkány pedig menekülni próbált de egy hatalmas sziklának ütközve elpusztul-

tak. Öt sárkány a délnyugati völgy felé repült, és a maradék egy – a forráságtól megvakulva – fogadalmat tett a papnak, hogy örök életében a tóban marad, és őrzi a kolostort. Jajang elfogadta és megengedte neki, hogy a kolostor védelmezőjeként éljen tovább a tóban. A Kilenc Sárkány Tó, melyet ma Guryongjinak neveznek, ma is a főépület mögött található.³

A templom a Chiseo-hegyen helyezkedik el, a főkapuhoz kacsaringós út vezet föl, egy fenyőerdő sűrűjén át. Az első híd melyet megpillanthatunk a Samseongbanwol nevet viseli, melynek jelentése „három csillag és fél hold”, és amit gyakran az „Egy elme hídja”-ként is emlegetnek. Az út az *ilju* kapuhoz vezet, aminek neve annyit tesz „Egy pillér”. Elnevezését onnan kapta, hogy a kapu oldalról szemlélve olyan hatást kelt, mintha egyetlen oszlop tartaná. Ez utalás az egyetlen, igaz útra, ami a buddhisták szerint elvezet a megvilágosodáshoz. Ez a kapu jelenti az átjáró szellemi és földi világ között.

² kr. u. 918-1392

³ http://gazta.info/stories/south_korea/12606/1.html

Ezután következik a Cheonwang, Négy égtáj őrzőjének kapuja, mind egy-egy égtáj felé néz, és annak irányából őrzi a kaput, illetve a kolostort magát. Őket tekintjük a világ, valamint a *Dharma* őrzőinek is, akik harcolnak a gonoszszal, azáltal hogy egy csapat természetfeletti lénynek parancsolóik. Mindannyian isteni lények, akiket mélyen megérintettek Buddha tanításai, ezért álltak a buddhizmus védelmébe.

A harmadik kapu neve *puri*, mely ismert, mint az „Egylényegűség” kapuja. Az elnevezés arra utal, hogy a kapu mögött egy olyan világgal találkozunk, ahol nincs különbség jó és rossz, ember és isten, teljesség és üresség között. A sorozatos megpróbáltatások miatt a kaput számtalanszor újjá kellett építeni, mai formáját a Joseon-korban nyerte el és a célból épült hogy sorba állítsa egymás után az *ilju* kaput, az Őrzők kapuját és a Daeungjeon, azaz a főépületet.

A három kapun áthaladva a kolostoregyüttes közepén elhelyezkedő sztúpát találjuk. Ez a sztúpa jelképezi a szent helyet, ahol a Buddha ereklyéi el vannak helyezve. Régi buddhista szokás szerint a hívők az óramutató járásával megegyező irányba, háromszor megkerülik a sztúpát. Ez egy ősi szokás, mely a Buddha kora óta fennmaradt.

Ezután megérkezünk a főépülethez, melyben mindössze egy Geumgang-gyedannak nevezett arany oltár, melyben a Buddha-relikviákat tartják. Mivel ezeket a tárgyakat itt őrzik, a Tongdosa kolostor egyik az öt kolostornak Koreában, amit *Jeokmyeolbogun*nak hívnak.

Ezekben a kolostorokban őriznek ugyanis ehhez hasonló relikviákat. A Buddha-szobor helyett egy oltár foglal helyet a fő épületben egy ablakkal együtt, mely pontosan a Geumgang-gyedanra néz.

A templomegyüttes 65 különálló épületből áll, melyek mindegyikében található oltár egy-egy főbb buddhista istenségnek szentelve. A templomegyüttes nem tűnik különösen nagynak, mivel az épületek jelentős része a hegyekben épült, mindössze 13 épület található annak közvetlen területén. Rengeteg építészeti elem és stílus keveredik bennük, sok közülük festetlen vagy már kifakult. A Tongdosához kapcsolódik

egy múzeum is, számtalan műalkotással. Jelenleg több mint 800 helyi kincs található meg a Tongdosában.

HAEINSA

A legenda szerint a kolostort 802, Ae-Jang király uralkodásának harmadik évében alapította két buddhista szerzetes, Suneung és Ijung. A király feleségénél ugyanis egy daganatot fedeztek fel orvosai, ezért fordult segítségért a két szerzeteshez, akik egy kötél egyik végét a daganathoz, másik végét egy fához kötötték, majd szent szövegeket kántáltak. Csodával határos módon, a daganat eltűnt, ezzel együtt pedig a fa kiszáradt, mert a betegség átkerült rá egy dudor formájában az Ae-Jang pedig hálából megépíttette a kolostort. A Hae-insa kifejezés magyarra átültetve annyit tesz, „a sima tenger

visszatükröződésének temploma”⁴, ami egy buddhista szútrára utal, melyben a Buddha bölcsességét a nyugodt tengerhez hasonlítják. Amikor az elme megszabadul a világi vágyaktól és kísértésektől eléri azt a nyugodt állapotot melyben képes meglátni az összes létező valódi természetét.

A templomegyüttest a századok során többször felújították, a 10-ik században, 1488-ban, 1622-ben és 1644-ben is. A Goryeo-időszakban a kolostor apátja, Hwang Taejo király támogatását élvezte, aki nagy pártfogója volt a buddhizmusnak. A Haeinsa 1817-ben egy szerencsétlen tüzeset során teljesen leégett, 1818-ban építették újjá. Mindössze az épületegyüttes hátsó részében található *Tripitaka* könyvtár élte túl a tűzvészt. Egy 1964-es

⁴ Temple of reflections on smooth sea

renoválás során rábukkantak Gwanghaegun király palástjára is. Ő volt az az uralkodó, aki az 1644-es felújításokat kezdeményezte.

A kolostor területén több mint 20 kisebb-nagyobb épület található, ezekhez 3 kapun át vezet az út. Az első kapu az *ilju*, a második a Bonghwa, a harmadik, pedig a Haetal nevet viselik. Az *ilju* kapu az első kapu, melyen egy lénynek át kell lépnie ahhoz, hogy a Buddhához vezető úton tovább haladhasson. Ez a kapu egyben remekül reprezentálja az ősi ázsiai építészetet is.

A kapukon áthaladva egy nagy udvarra érkezünk. A lépcsősoron felfelé haladva szemben találjuk a fő szentélyt, mely a Daejeokkwangjeon nevet viseli. A szentély belsejében 7 szobor található, a Vairocanát, a Manjusrit és a Samantabhadrát ábrázoló három fa szobrot a Choseon-dinasztia idején faragták ginkó fa törzséből. A

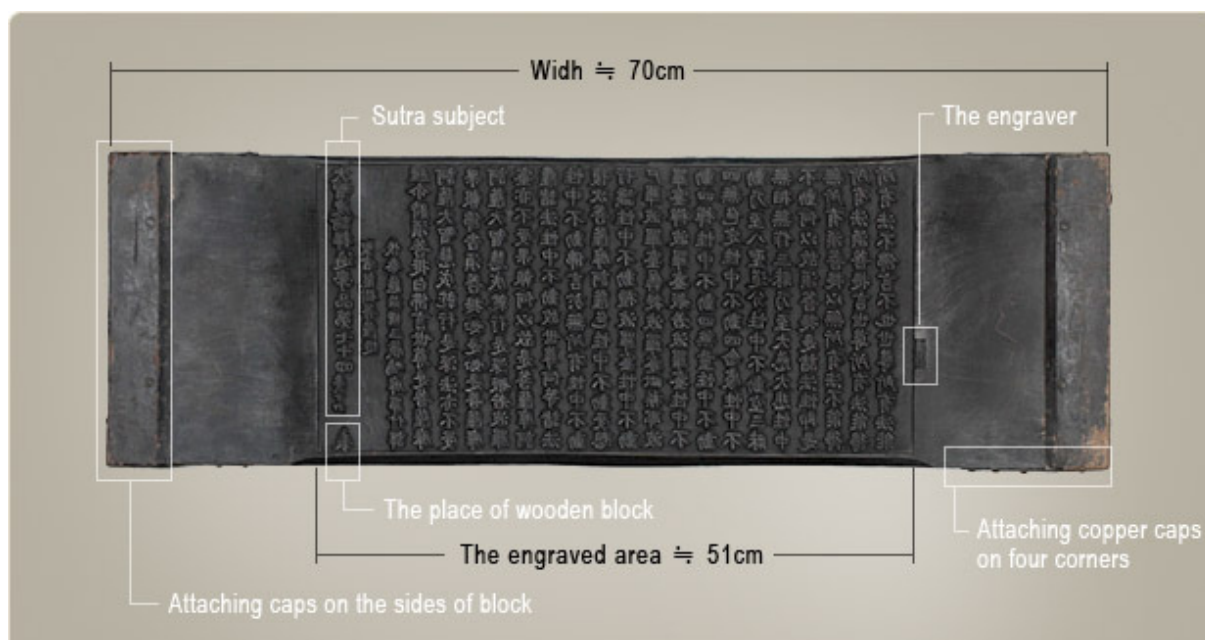
teremben számos festmény is található, többek között Ich'adonról, Wonhyoról és Uisangról is, akik mind híres buddhista szerzetesek voltak, a buddhizmus korai elterjedésekor éltek és tanítottak. A fő szobrok mögött található festmények, melyek a Buddha életét ábrázolják, meglehetősen ritkák és különös részletességgel elkészítettek.

A Haeinsa kolostor hátsó részén található Janggyeong Panjeonban található a kolostor legnagyobb „büszkesége” a *Tripitaka Koreana*. A *Tripitaka* nem más, mint annak a 45 évnek a prédikációi és beszédei, melyeket a történeti Buddha utazásai során elmondott hallgatóságának és követőinek. Ez tehát egy átfogó gyűjteményen a buddhista szent iratokból és tanokból. *Tripitakák* közül a legkorábbi páli nyelven íródott, majd az évszázadok során elkészült a tibeti, majd a kínai *Tripitaka* is, mely sok közös vonást tartalmaz a koreaiával. A kínai *Tripitaka* csoportba számos fontos gyűjteményt sorolnak, ide tartozik a *Goryeo Tripitaka* is, ami több mint 80 ezer blokkot tartalmaz, és ezeket a legjobban korrigált és legteljesebbek egyikeként tartják számon.

A *Tripitaka Koreana*, vagy más néven *Goryeo Tripitaka* a leghíresebb koreai buddhista szöveggyűjtemény. Koreában kétszer nyomtatták ki a Tripitakát, először 1011-ben láttak neki a munkának, mint egy nagy nemzeti vállalkozás, a munka 1087-ben fejeződött be. Ez volt az első tökéletes *Tripitaka*. 1232-ben a mongol invázió során az idegenek elégették az első gyűjteményt, mikor a főváros Ganghwa szigetére került át. Az új nyomtatást 1236-ban kezdték el a Gojong király parancsára. Az elkészítésben nagy szerepet vállalt a Choe ház, valamint a Seon és a Gyo iskolák. A művel 1251-re végeztek vele.

A mű pontosan 81,258 darab fa blokkból áll, ezzel ez a világon a legismertebb hanjával íródott, még érintetlen *Tripitakája*. Összesen 52,382,960 karaktere egyetlen hibát sem tartalmaz. Egy Choseon kori kalligráfus, Chusa Kim Junghi így nyilatkozott róla: „Ezeket a karaktereket nem emberi, hanem egy természetfeletti lény alkotta.”.

A gyűjtemény összesen 280 tonna, magassága 3200 méter, teljes hosszúsága pedig nagyjából 60 kilométer. Egy blokk 70 centiméter széles, két szélén azonban 10-10 centiméter üresen van hagyva. Súlya körülbelül 3,2 kilogramm, vastagsága 3 centiméter. Minden blokk 23 sornyi szöveget tartalmaz, egy sorban 14 karakterrel, így minden blokk – ha két oldalát vesszük – összesen 644 karaktert tartalmaz.

Elkészítéséhez több mint 10féle fafajtát használtak, ezek között megtalálható vadcsersznye, fehér birs és vadkörte is.

A *Tripitaka Koreana* összesen 4 épületben található, melyeket összesen 108 oszlop tart, ami az ember 108 gyötrelmét jelképezi. A koreai emberek úgy hiszik, se madár, se egér, se

semmilyen más állat nem lépett be soha ezen épületekbe, még pók sem szőtte hálóját ezen falak között, pedig az épületek már több mint ezer éve nyitva állnak.

A *Tripitaka Koreana* 1962-ben lett koreai nemzeti kincs, az Unesco pedig világörökségi kincsnek nyilvánította 1995-ben. A huszadik századba lépve a Haeinsa szerzetesei lelkiismeretesen dolgozni kezdtek azon, hogy elektronikus formában is elérhetővé tegyék a gyűjteményt. További terveik, hogy készítsenek egy párhuzamos fordítást modern koreai nyelven is.

SONGGWANGSA

A kolostor építése Jinul szerzetes nevéhez fűződik, aki 1190-ben kezdett hozzá egy, az általa vezetett buddhista közösség számára megfelelő nagyságú kolostor felépítésében. A Goryeo-

dinasztia idején élt szerzetes egyike a leghíresebb koreai szerzete-seknek, ő volt az ugyanis aki a legnagyobb hatással volt a koreai zen (*Seon*) iskola létrejöttére.

Jinul az 1100-as évek végén rádöbbsent, hogy élete célja egy olyan közösség létrehozása, ahol a hasonló gondolkodású emberek együtt tudnak élni és gyakorolni a buddhista életvitelt. Hét évig egy apró kolostorban éltek, de ahogy a közösség nőtt, Jinul keresni kezdte az ideális helyet, ahová költözhetnének. Annak érdekében, hogy megtalálja ezt a bizonyos helyet, fából egy darut faragott, mely elrepült és végül a mai Songgwangsa területén ért földet. Így a Chogye-hegyen bele is kezdett egy kis remetelak építésébe, melyből aztán a Songgwangsa kinőtte magát.

Bár a kolostor az évek során folyamatosan nőtt, számtalanszor elpusztult a 16-ik század és a koreai háború során. Bár mindig renoválták vagy újjáépítették, eredeti fényét sosem nyerte már vissza. 1988-ban az akkor a kolostor területén élő szerzetesek elkezdték dolgozni rajta, hogy régi alakjába visszaállítsák, az eredeti tervek alapján. Tizennégy épületet újjáépítettek, beleértve a csodálatos fő szentélyt is.

Általánosságban a fő szentély a kolostoregyüttesek legmagasabb épülete, nem így a Songgwangsaban. A legnagyobbak ugyanis a Tanító szentély, a mester portróját tartalmazó épület és a szellemi vezető lakhelyéül szolgáló. Feltehetőleg azért van ez így, mert a Három drágakő kolostorok közül a Songgwangsa az, mely a Sanghának, a közösségnek lett szentelve. A fő szentélyben 3 szobor található, az előző világkorszak Buddhájáé (Dīpankara), a jelenlegi világkorszak Buddhájáé (Shākyamuni) és az elkövetkező Buddhájáé (Maitreya).

A szellemi vezető rezidenciája mellett közvetlenül foglal helyet egyik segítője lakhelye is. Ezt a kis épületet a 15-ik században építették és tetején egy tradicionális kémény található, mely az egyik legrégebbi ilyen emlék a mai Koreában.

A kolostorhoz vezető utat hatalmas fák szegélyezik, a kolostor előtt pedig egy völgy fekszik. A Songgwangsa bejárata előtt egy patak folyik el, mely felett egy csodálatos kis híd ível át, aminek neve Cheongryanggak és rajta egy pavilon található. A látogató

itt megpihenhet utazása közben. A fő híddal szemben, a kolostor bejáratánál két kis épület foglal helyet, amelyek teljesen elkülönülnek az együttes többi részétől, ezek funkciójáról megoszloak a vélemények. Egyesek szerint arra szolgált, hogy a császári család tagjai itt

vegyék fel menyasszonyi ruháikat az esküvőjük előtt, másik szerint azt a célt szolgálta, hogy a halottak földi maradványait – akik haláluk után is a templom közelében kívántak maradni – megőrizze.

A kolostornak három nevezetessége van, az egyik az úgynevezett Bisari Gusi, ami nem más, mint egy hatalmas fából készült konténer, amiben rizst tárolnak. Régen a szerzetesek számára ebben tárolták a rizst, és mivel valóban óriási volt, elfért benne 4000 szerzetesnek elegendő rizs. A másik nevezetesség a Ssanghyangsu nevet viseli, ez valójában két hatalmas kínai boróka fa. A harmadik pedig a Neunggyeonnansa, egy bonyolult eljárással készített, díszes tál.

Mivel a kolostorban az évszázadok alatt több ezer szerzetes élt, ezért rengeteg pagoda és sztélék található a területén, amelyek a szerzetesek hamvait rejtik. Egy huszadik századi mester, Kusan pedig létrehozott itt egy Nemzetközi Zen Központot is. Rengeteg külföldi, aki szeretné megtapasztalni a zen-érzést ma is gyakran látogatja a kolostort.

BIBLIOGRÁFIA

- René Guénon, Henry D. Fohr, S. D. Fohr : *The Great Triad*. Sophia Perennis, 2001. pp. 145-148.
- http://www.buddhism.org/board/read.cgi?board=glossary&y_number=21&nnew=1
- http://en.wikipedia.org/wiki/Three_Jewels
- Tongdosa: http://english.visitkorea.or.kr/enu/SI/SI_EN_3_1_1_1.jsp?cid=264216
<http://en.wikipedia.org/wiki/Tongdosa>
- Haeinsa: http://english.visitkorea.or.kr/enu/SI/SI_EN_3_1_1_1.jsp?cid=264238
<http://en.wikipedia.org/wiki/Haeinsa>
- Songgwangsa: http://english.visitkorea.or.kr/enu/SI/SI_EN_3_1_1_1.jsp?cid=264304
<http://en.wikipedia.org/wiki/Songgwangsa>